

KYBERŠIKANNA_

a její prevence

příručka pro učitele

Publikace vznikla v rámci projektu „Prevence nebezpečných komunikačních praktik při využití ICT“, podpořeného v rámci „PROGRAMU PODPORY NEINVESTIČNÍCH PROJEKTŮ PREVENCE KRIMINALITY OBCÍ 2009“ Plzeňského kraje.

Kyberšikana a její prevence – příručka pro učitele

© 2009 Člověk v tísni, o.p.s.

© 2009 Statutární město Plzeň

ISBN 978-80-86961-78-1

Člověk v tísni, o. p. s.

Publikace vznikla v rámci projektu „Prevence nebezpečných komunikačních praktik při využití ICT“, podpořeného z „PROGRAMU PODPORY NEINVESTIČNÍCH PROJEKTŮ PREVENCE KRIMINALITY OBCÍ 2009“ Plzeňského kraje. Žadatelem projektu je statutární město Plzeň, realizátorem plzeňská pobočka společnosti Člověk v tísni, o. p. s. (www.cvtplzen.cz). V rámci projektu mj. proběhlo školení prvních 13 metodiků prevence působících na školách v Plzeňském kraji (v zápětí dalších 18 na zakázku KCVJŠ Plzeň) a semináře s více než 100 žáky.

Společnost Člověk v tísni se v oblasti prevence skrze svůj program Varianty (www.varianty.cz) dlouhodobě zaměřuje zejména na témata lidských práv, rasismu a xenofobie. V Plzeňském kraji školám nabízí semináře o neonacismu, migraci a cizincích v ČR a dílny s dokumentárním filmem. Od roku 2006 společnost intenzivně rozvíjí program Kariérního a pracovního poradenství nabízející dětem a mládeži workshopy s prvky zážitkové pedagogiky. Prevenci šikany se doposud věnovala převážně prostřednictvím tematických dokumentárních filmů a besed v rámci festivalu o lidských právech Jeden svět (www.jedensvet.cz) a programu Jeden svět na školách (www.jedensvetnaskolach.cz).

> NA PŘÍPRAVĚ PUBLIKACE SE PODÍLELI

Pedagogicko psychologická poradna Plzeň

K účasti na projektu byly pro svoji zkušenost se školní diagnostikou a řešením šikany přizvány pracovnice (tzv. metodoložky) plzeňské Pedagogicko-psychologické poradny (PPP). Činnost *poradenského metodologa* vychází z vyhlášky Ministerstva školství. Metodolog mj. napomáhá školám při tvorbě minimálně preventivního programu a tvorbě projektů, zajišťuje koordinaci a metodickou podporu školních metodiků prevence, průběžně vytváří a distribuuje školním metodikům prevence dokumentaci související s aktualizovanými vyhláškami v oblasti primární prevence atp. V případě potřeby také dává podnět ke svolání rodičovských schůzek a asistuje při nich, upozorňuje školní metodiky prevence na změny a nově vzniklé organizace v oblasti primární prevence, možnosti vzdělávání a alternativní zdroje informací.

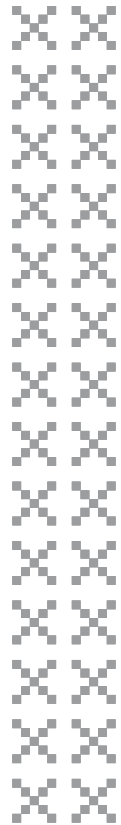
VYSVĚDČENÍ ŠKOLY Z KYBERŠIKANY⁴⁴

Je vaše škola adekvátně zaměřena nebo připravena na problém kyberšikany? Vyplňte si následující test, abyste to zjistili. Pokud odpovíte „ano“ na všechna následující tvrzení, jste připraveni. Pokud odpovíte „ne“ nebo „nevím“, máte co napravit!

CELKOVÉ VYŠETŘENÍ	?	NE	ANO
Víme, kolik studentů naší školy se stalo oběťmi kyberšikany.			
Víme, kolik studentů naší školy se na ostatních kyberšikany dopustilo.			
Kyberšikana není na naší škole významným problémem.			

ŠKOLNÍ KLIMA	?	NE	ANO
Studenti, kteří se stali/stanou svědky kyberšikany, jsou natolik silné osobnosti, že jim nedělá problém vše oznámit důvěryhodnému dospělému a dělají to raději, než aby zůstali tichými diváky.			
Učitelé pravidelně připomínají studentům, aby se na ně obraceli s žádostí o pomoc, pokud se setkají s problémem kyberšikany nebo bezpečnosti na Internetu obecně.			
Studenti jsou si vědomi, že nevhodné užívání moderních technologií nebudou vedením školy tolerovány.			
Pracujeme na vytvoření takového školního klimatu, ve kterém není kyberšikana mezi studenty brána jako „v pohodě“.			

44 Zdroj: Převzato z knihy: “Bullying Beyond the Schoolyard: Preventing and Responding to Cyberbullying”; http://www.cyberbullying.us/Cyberbullying_Report_Card.pdf.

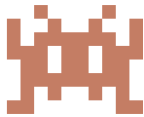

UŽITEČNÉ MATERIÁLY

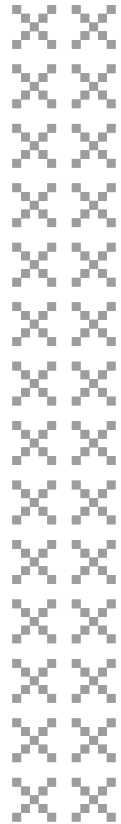
ŠKOLNÍ OSNOVY A VZDĚLÁVÁNÍ	?	NE	ANO
Studenti se během školního roku učí prostřednictvím prezentací a besed o vhodném užívání počítače a Internetu.			
Studenti se učí o volbě bezpečného hesla a ochraně osobních údajů.			
Studenti se učí o tom, jak rozpoznat kyberšikanu a útoky na jejich online bezpečí.			
Studenti se učí, jak na kyberšikanu reagovat vhodným způsobem.			
Učitelé vědí, jak rozpoznat kyberšikanu a jak vhodně intervenovat.			
Distribuuujeme studentům a rodičům materiály, abychom je vzdělali v oblasti kyberšikany.			
Během školního roku dodržujeme mimoškolní setkání pro rodiče a další členy komunity, kde diskutujeme o bezpečí mladistvých na Internetu.			
Pro prevenci kyberšikany využíváme peer-program, kdy starší studenti radí mladším, jak kyberšikanu identifikovat a jak na ni reagovat.			
Jsme (a zůstaneme) obeznámeni s rozhodnutím soudů, která souvisejí s počítačovými a Internetovými projevy studentů. ⁴⁵			
Víme o způsobech, jakými by škola mohla být zodpovědná za nedbalou prevenci nebo nesprávnou reakci na kyberšikanu, a pracujeme na tom, abychom se jich vyvarovali.			

⁴⁵ Kniha odráží americké realie, kde je kyberšikana již léta brána jako „plnohodnotné“ rizikové chování srovnatelné např. s fyzickým napadením, ublížením na zdraví apod. První rozhodnutí už ale existují i v ČR.

SCHOPNOST REAGOVAT NA KYBERŠIKANU	?	NE	ANO
Na naší škole bereme potenciální i aktuální případy kyberšikany vážně.			
Vytvořili jsme disciplinární řád vyvozující důsledky z kyberšikany a studenty s ním seznámili.			
Víme, kdy můžeme intervenovat v případech kyberšikany, které se nestaly na půdě školy.			
Vytvořili jsme formální postup pro vyšetřování kyberšikany.			
Máme anonymní schránku důvěry, abychom poskytli učitelům i studentům možnost informovat o kyberšikaně tak, aby nemuseli mít strach z odplaty.			
Udržujeme formální vztah s místním soudním orgánem pověřeným soudnictvím ve věcech mládeže pro případ, že by muselo být takové řízení zahájeno.			

POLITIKA ŠKOLY	?	NE	ANO
Naše škola má jasnou politiku zaměřenou na problematiku kyberšikany.			
Naše politika vychází z toho, že chování studentů mimo školu je i školní vizitka.			
Naše škola má jasnou politiku ve vztahu k mobilním telefonům a ostatním přenosným elektronickým zařízením.			
Studenti znají politiku školy vzhledem k moderním technologiím.			
Rodiče znají politiku školy vzhledem k moderním technologiím.			
Pokyn k akceptovatelnému používání počítačů a Internetu je rozesílán do školních počítačových učeben.			

UŽITEČNÉ MATERIÁLY_

TECHNOLOGIE	?	NE	ANO
Máme software/hardware, který blokuje zvolené internetové stránky a kontroluje jejich obsah tak, aby byla zajištěna bezpečnost dětí při prohlížení a komunikaci vzhledem k jejich věku.			
OSTATNÍ OBLASTI	?	NE	ANO

